

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ȘI SIBIU

ABONAMENTUL :

Pe un an : 24 lei
Pe 6 luni : 12 lei
Pe 3 luni : 6 lei

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

PREȚUL INSERTIUNILOR:

Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Insertiunile se adresează ADMINISTRAȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35.

Băncile cooperative

Pe baza Decretului nr. 455/1954 s-au înființat în comunele de țară Cooperative de credit și economie, numite astăzi Bănci cooperative. Scopul acestor cooperative este să contribuie la sporirea producției agricole prin acordarea de împrumuturi și să întărească între membrii lor spiritul de economie și ajutor reciproc. Dăm aici câteva date despre organizarea lor pentru cetitorii noștri, îndemnându-i să sprijinească înființarea de noi bănci cooperative și înscrierea de noi membri în cooperativele existente.

Membri ai băncilor cooperative pot fi: țărani muncitori, intelectuali de la țară, ori ce om al muncii, care se bucură de drepturi civile și politice, nu exploatează munca altora și a împlinit 18 ani. Ca să se poată înființa cooperativa într-o comună, e nevoie de cel puțin 50 membri. Acolo unde există cooperativa de credit și economie, primirea de noi membri se face pe bază de cerere individuală, care trebuie aprobată de Consiliul de conducere al ei și întărită de prima adunare generală. Celce se înscrie depune taxa de înscriere (20 lei) și subscrie cel puțin o parte socială (=200 lei), cel mult 50 părți sociale (=10.000 lei). Partea socială subscrisă o plătește în rate: dacă a subscris pînă la 10 părți sociale ratele le achită într-un an, iar dacă a subscris de la 10 părți sociale în sus — în termen de doi ani. Dacă a subscris numai 1 parte socială, la început plătește 25%, adică 50 lei. Dacă a subscris 2—5 părți sociale, la început plătește 20% (80—200 lei); de la 6—10 părți sociale plătește 15% (180—300 lei); de la 11—50 părți sociale, plătește 10% (220—1000 lei).

Membri cooperativei au dreptul: să ia parte cu drept de vot la adunările generale, să aleagă și să fie aleși în organele de conducere și revizie, să primească împrumuturi, pentru dezvoltarea economiei și producției agricole și pentru nevoile lor gospodărești. Ei au datoria de a depune la timp ratele părților sociale subscrise, de a folosi împrumuturile în scopul pentru care li s-au dat și să le înapoieze la termenul stabilit, să ducă muncă de lămurire pentru înscrierea de noi membri și pentru convingerea populației sătești de a-și depune economiile la cooperativă spre fructificare, să

respecte statutul și hotărârile adunării generale.

Cînd un membru își schimbă domiciliul, părțile lui sociale le poate muta la cooperativa din comuna în care e noua lui locuință. Cînd un membru moare, drepturile lui bănești trec asupra moștenitorilor săi legali.

În băncile cooperative poate depune economii ori ce țaran muncitor și cetățean locuitor la sate. Depunătorii primesc dobîndă pentru sumele depuse. Depunerile sînt secrete și garantate de stat. Membri băncilor cooperative deasemenea fac depuneri de economii, pentru care primesc dobîndă. Ei însă primesc și o cotă din beneficiul net al cooperativei, după părțile sociale vărsate. Cooperativa acordă membrilor împrumuturi pentru dezvoltarea producției agricole, pe termen pînă la 3 ani — și pentru nevoi gospodărești, pe termen de cel mult 1 an, potrivit hotărîrii Adunării generale. Cooperativa face ori ce operațiuni bancare în folosul țărănimii muncitoare, al dezvoltării agriculturii și creșterii animalelor.

Din aceste scurte date despre băncile cooperative se vede marele ajutor pe care îl dau ele țărănimii muncitoare și dezvoltării agriculturii noastre. E dar firesc faptul că ele s-au răspîndit peste tot la țară și au fost primite cu bucurie de țărănimea muncitoare. Ele sînt o nouă formă, prin care statul de democrație populară sprijinește ridicarea nivelului de trai al țărănimii muncitoare, avîntul agriculturii și înflorirea satelor.

Indrumăm pe preoți, cîntăreți și credincioși să se înscrie ca membri în băncile cooperative, să convingă și pe alții să se înscrie, să depună economiile lor la aceste cooperative și să convingă și pe alții să facă depuneri. E adevărat că avem preoți care au mai lucrat pe linia aceasta, ca: Pr. Popianăș (Porumbacul de sus), Toma Nistor (Vurpăr), Moldovan I. (Veștem), Tipuriță C. (Vale), Luca Gh. (prof. Cudlea), Roman (Avrig), Doctor T. (Vînători), ș. a., dar acțiunea de sprijinire a băncilor cooperative trebuie lărgită. În felul acesta lucrăm pentru binele populației de la sate și pentru propășirea patriei.

N. M.

Energia atomică

Minunată este mitea omului! Ea pătrunde tainele naturii, cunoaște legile ei și apoi folosește forțele naturii. Așa a ajuns omul la început să folosească focul, apele rîurilor, vîntul. Apoi a ajuns să folosească electricitatea și azi începe să folosească energia atomică. Energia atomică e o putere așa de mare, încît folosirea ei pentru binele omului ar schimba fața pămîntului, aducînd o viață de belșug și mulțumire pentru toți oamenii. Oamenii de știință și tehnicienii tocmai la aceasta lucrează, ca energia atomică să fie pusă în slujba îmbunătățirii vieții omenești. Pînă acum s-au construit uzine atomo-electrice, care dau electricitate nu cu mii de tone de cărbune sau păcură, ci cu cîteva kg de uraniu. Prima uzină atomo-electrică s-a construit în Uniunea Sovietică. Tot în Uniunea Sovietică s-a construit primul spărgător de gheață, mînat cu energie atomică. Înainte vreme spărgătoarele de gheață trebuiau să încarce mult combustibil și să tragă la țarm în porturi ca să se aprovizioneze. Spărgătorul de gheață atomic are nevoie de puțin uraniu și poate pluti un an întreg fără să fie silit să se aprovizioneze în vreun port. Nu peste mult timp vom avea și trenuri și avioane, care vor merge cu viteze foarte mari, datorită energiei atomice. Energia atomică se folosește și în medicină, pentru cercetarea boalelor și pentru tratament, mai ales la cancer. Ea se folosește în industrie și în agricultură, ajutînd ca industria să dea produse mai bune și agricultura să înainteze, să dea recolte mai bogate.

Sîntem numai la începutul folosirii energiei atomice și iată cîte binefaceri revărsă ea în viața omenească. Ne închipuim ce va fi peste 25—50 ani!

Dorința oamenilor de știință și dorința tuturor oamenilor cinstiți din toate țările este ca energia atomică să fie folosită numai în scopuri pașnice, pentru bunăstarea tuturor. De aici lupta popoarelor, în frunte cu Uniunea Sovietică, pentru încetarea experiențelor cu arme atomice, pentru interzicerea fabricării armelor atomice, pentru nimicirea armelor atomice existente și pentru ca energia atomică să stea în slujba vieții, nu în slujba morții. Uniunea Sovietică a și făcut primul pas: ea a încetat experiențele cu armele atomice. La a-

(Continuare în pag. 2)

Porunca a opta dumnezească ne poruncește: „Să nu furi”! (Eșire 20, 15). Porunca aceasta prin urmare ne oprește de la însușirea de lucruri străine împotriva voinței celui ce le are. S-ar părea că păcatul acesta se săvârșește numai atunci când întindem mâna și luăm lucruri care aparțin altora. Dacă ar fi așa — zice un Sf. Părinte — ar fi puțini hoți în lume. În realitate însă, furtul se săvârșește în foarte multe chipuri. De aceea bine învață Sf. Părinți când zic că numărul hoților e mai mare de cât se crede. Această observație o face mai cu seamă Sf. Ioan Gură de Aur, pentru că pe timpul său, în sec. al IV-lea, erau mulți oameni care furau.

Impotriva poruncii a opta se poate păcătuși în mai multe chipuri:

1. Prin luarea de lucruri străine fără știrea celui ce le are (furt).

2. Prin luarea cu sila și pe față a lucrurilor străine (răpire, prădăciune). Se face vinovat de acest păcat acela care oprește pe călător pe drum sau la margine de pădure, îl desbracă și îi răpește tot avutul. Acest păcat cuprinde o răutate mai mare fiindcă în acest chip se face și o mare batjocură împotriva celui de la care se răpește.

3. Prin luarea prin viclenie a bunurilor altuia (înșelăciune). Aceasta se poate întâmpla prin falsificare de acte, sau cumpărarea cu bani falși sau vânzarea cu măsuri mincinoase. Despre aceia care fură în felul acesta, adică prin viclenie caută să-și însușească bunurile altora, zice Sf. Scriptură: „Bună e la gust pîinea cîștigată cu înșelăciune, dar la sfîrșitul sfîrșitului gura se va umplea de pietricel” (Prov. 20, 17). Urgisită este înaintea lui Dumnezeu și vânzarea cu măsură nedreaptă, căci zice Scriptura: „Urîciune este înaintea lui Dumnezeu cîntarul nedrept, pe cînd cumpăna dreaptă este plăcerea lui” (Prov. 11, 1).

4. Prin cămătărie pretinzînd dobînzii mari.

5. Prin vânzarea lucrurilor care sînt necesare pentru trai, mîncare și îmbrăcăminte, cu prețuri mai mari, preț îndoit sau întreit (speculă).

6. Prin luare de bani pentru lucruri care ești obligat să le împlinești în slujba în care te afli (mită). Mai poate fi mită atunci cînd pentru bani întorci lucrurile altfel de cum scrie legea, numai să fie bine pentru cel care te mituește. Sf. Scriptură vorbind despre acest fel de hoție, zice: „Mituirea este un talisman în ochii celui care o dă, căci oriunde se întoarce totul merge în plin” (Prov. 17, 8). Dar Dumnezeu pedepsește și acest fel de păcat, cînd zice: „Cum sorb seceta și căldura apele zăpezii, așa înghite locuința morților pe cei ce păcătuiesc, viermii se ospătează cu el, nimeni nu-și mai aduce aminte de el” (Iov. 23, 19—20).

7. Prin nerestituirea lucrurilor pe care le-ai luat cu împrumut.

8. Prin neîmplinirea unei munci egale cu salariul pe care îl primești.

9. Prin însușirea de lucruri care au aparținut slujbei lui Dumnezeu sau bisericii (sacrilegiu).

10. Prin cumpărarea pe bani a lucrurilor sfinte sau a darului dumnezeesc (simonie). De acest păcat s-a făcut vinovat Simon Magu care a voit să cumpere pe bani de la Sf. Apostoli puterea Duhului Sf. (Fapte 8, 19).

11. Cînd oprești plata celui ce ți-a muncit (exploatare).

12. Cerșetorul săvârșește furt atunci cînd cerșește deși poate munci.

Furtul nu se săvârșește — după cum am văzut — numai de aceia care intră în casă în timp de noapte și își iau avutul, ci se săvârșește de foarte multe categorii de oameni. Este cu adevărat un dar al lui Dumnezeu ca omul să se țină departe și să nu vatăme cu acest păcat în nici o formă pe semenul său. Păcătuiesc prin furt unii oameni de serviciu care își însușesc lucrurile care le-au fost încredințate. Păcătuiesc femeile și bărbații care

Păcatul hoției

vînd pe sub ascuns bunuri necesare traiului în casă. La fel păcătuiesc copiii care înstrăinează lucruri din casă fără știrea părinților. Păcătuiesc cei ce locuiesc la țară, țărani, care întind mâna și iau din locul vecinului. Păcătuiesc șefii de instituții, administratorii, gestionarii, contabilii, etc. care se folosesc fără scrupul de slujba pe care o au pentru a-și însuși, pentru a sustrage și fura în diferite chipuri, ceea ce nu le aparține, îmbogățindu-se în felul acesta cu păgubirea instituției și a statului care le-a încredințat slujba.

În multe chipuri — după cum am văzut — se poate săvârși păcatul hoției. Chiar din motivul acesta și răutatea păcatului este mare. Din orice latură ai încerca să vezi păcatul acesta îți apare tot altă și altă latură a răutății lui. Printre multele răutăți pe care le cuprinde păcatul hoției este aceea că hoțul pierde harul și prietenia lui Dumnezeu. Cel ce fură săvârșește un mare păcat de neascultare față de Dumnezeu. El ascultă mai mult de diavolul care-l îndeamnă, pentru că să-și desfăteze trupul și să se veselească, să spargă grînarele și să facă bani prin înșelăciune. O viață avem — zic hoții și lacomii — să ne bucurăm pînă cînd trăim! Cu totul altfel însă șoptește Domnul sufletului credincios, cînd îl îndeamnă și îi zice: „Ce va folosi omul de va dobîndi lumea toată, iar sufletul său își va pierde? Sau ce va da omul în schimb pentru sufletul său?” (Mt. 16, 26).

Bogățiile furate sînt la fel cu acele ape care curg ca niște riuri pe crestele munților atunci cînd plouă sau cînd se topesc zăpezile. Cînd ploaia a încetat, apele dispar și locul apare uscat și nici nu mai ști că pe acolo ar fi fost cîndva apă. Sf. Scriptură ne învață acest lucru, cînd zice: „Bogățiile pe care le-a înghițit le va vărsa și din pîntecele lui le va scoate pe ele Dumnezeu” (Iob. 20, 15). Să nu creadă cineva că se poate îmbogăți prin furt. Chiar dacă o face pentru un moment, bogăția aceea nu stă, așa cum nu stau apele pe crestele munților ci curg la vale.

Nici să nu creadă cineva că se poate fura pînă la nesfîrșit fără să se cunoască și să se știe. Chiar dacă unuia i-a reușit să fure azi, va fi descoperit mâine, căci ne spune Scriptura: „Tocmai cînd stă să-și umple pîntecele, Dumnezeu slobozește asupra lui arșița mîniei sale și plouă peste el săgeți arzînde. Cerul descoperă vinovăția lui și pămîntul se ridică împotriva-i; foc îl va mistui, fără ca să-l aprindă cineva și va arde tot ce va mai scăpa din cortul lui” (Iov. 20, 23; 26-27).

Hoțul își vinde cîntea pe rușine. El este un om disprețuit de toată lumea. Nimenea nu mai are încredere în el. Nu mai aduce nici un folos nici familiei, nici societății în care trăiește. Toată lumea se ferește de el și îl ocolește. Onoarea și demnitatea lui de om, numele său bun, le vinde cel ce fură, pentru cîțiva bani sau nu știu pentru ce lucruri la care a lăcomit. Și casa hoțului e ocolită de ceilalți oameni și toată familia lui poartă acest nume de ris și de batjocură: „E neam de hoț”.

Hoția este un păcat greu și față de semenii săi și față de societatea în care trăiește. Aș cuteza să-l aseamăn pe un hoț cu un ucigaș, mai ales atunci cînd lucrurile furate sînt de o valoare mare și cînd pe urma furtului se întîmplă nenorociri, cad în vină persoane nevinovate, duc lipsă și trebuie să sufere cei nevinovați.

Unui sfînt, o persoană care ocupa o funcție înaltă, i-a oferit într-o zi o pungă cu bani de aur. „Eu nu doresc — zise acel om cu viață sfîntă — sudoarea supușilor tăi” și îi restituși punga. Luă însă o monedă de aur și o rupse peste mijloc și iată!, izvorî o picătură de sînge viu, sînge adevărat. Toți cei de față rămaseră îngroziți. Așa sînt banii adunați prin hoție. Dacă un sfînt sau un înger ar trece pe la casele acestora și ar frînge banii pe care îi au, unele monede ar izvorî sînge.

E sîngele fraților lor de la care au furat, sau pe care i-a înșelat, sau i-a nedreptățit într-un fel oarecare.

Mîntuitorul aseamănă păcatul furtului cu păcatele cele grele cînd zice: „Din inimă ies cugețele cele rele, uciderile, necurățiile, hoțiile” (Mt. 15, 19). Sf. Pavel ne spune că cei ce fură nu vor intra întru împărăția lui Dumnezeu: „Nici hoții, nici zgîrciții, nici răpitorii, împărăția lui Dumnezeu nu o vor moșteni” (I. Cor. 6, 10).

Văzînd — din cele spuse pînă acum — răutatea păcatului acestuia să ne silim ca acolo unde sîntem rînduiți, prin muncă cinstită și corectă să ne cîștigăm cele ce ne sînt trebuincioase traiului. Bunul Dumnezeu a spus-o celor dintîi oameni: „Întru sudoarea feții tale să-ți cîștigi pîinea ta”. Acelaș lucru ni-l spune și nouă: întru sudoarea feții să trăiești muncind nu furînd ceea ce nu-i al tău sau săvîrșind tîlhării și înșelăciuni! Să nu ne facem stăpîni pe lucruri străine, pe bani ori pe alte bunuri, prin furt sau prin altă cale nedreaptă.

Dreptul Tobie, amintit în V. T., auzînd behînd în casa lui un ied și temîndu-se ca nu cumva să fie de furat, zise către soția sa Ana: „De unde ai tu iedul? Nu cumva-i de furat? Dă-l stăpînului înapoi, căci nu este îngăduit să minci de furat” (Tovie, 2, 13). Așa au știut oamenii cei dreپți să se ferească de păcatul hoției!

Și să mai știm un lucru în legătură cu păcatul hoției: dacă vrem să ne împăcăm cu Dumnezeu să înapoiem lucrurile furate sau valoarea lor. Fericitul Augustin zice — vorbind despre acest lucru — că este mai bine să pierdem banii și toate lucrurile noastre decît să ne pierdem sufletul.

Legile omenești încă pedepsesc hoția sub orice formă ar fi ea. Numai acolo, unde fiecare ins știe să respecte bunurile altuia și bunurile obștești, și să nu se atingă de ele, poate fi prosperitate, pace și fericire.

Dacă ne iubim patria noastră și dorim un trai fericit copiilor noștri, dacă iubim pacea și progresul întregii omeniri, să luăm seama și să nu călcăm porunca a opta care ne spune: „Să nu furi”! Să fim oameni cinștiți și vrednici, muncind cu drag pentru propășirea poporului și a noastră a fiecăruia. Prof. AL. MOISIU

Energia atomică

(Urmare din pag. 1)

ceasta S.U.A. și Anglia au răspuns prin continuarea exploziilor cu bombe atomice în Oceanul Pacific și în America. Totuși, sub presiunea popoarelor, guvernele SUA și Angliei au anunțat că vor să înceapă tratative cu Uniunea Sovietică la 31 octombrie pentru a se ajunge la un acord de încetare a experiențelor cu arme atomice. Guvernele acestea însă pun atîtea condiții, încît se vede că nu doresc să ajungă la un acord. Ele cred că pot speria popoarele cu amenințarea unui război atomic. Popoarele însă își strîng rîndurile și intensifică lupta împotriva ațîțătorilor războiului atomic. Ele luptă pentru scoaterea armelor atomice din armament, pentru dezarmare, pentru folosirea energiei atomice în scopuri pașnice. Și biruința va fi de partea popoarelor.

Biserica noastră este alături de lupta popoarelor pentru pace. Ea arată că Dumnezeu a dat omului minte și l-a pus stăpîn peste forțele naturii, ca prin folosirea acestor forțe să-și făurească o viață fericită pe pămînt. Nu ne îndoim că lupta popoarelor pentru ca energia atomică să fie spre fericirea oamenilor va ajunge la biruință. Trebuie ca fiecare dintre noi să sprijinească această luptă, ca să ne putem bucura noi și urmașii noștri de viața cea nouă, pentru care muncim. T

„Mergi de fă și tu asemenea“

Luca 10, 37

Cei ce ascultau învățătura Domnului nostru Iisus Hristos erau oameni de toată mina. Majoritatea o formau oamenii simpli, mulțimea, care urmau pe Iisus cu gânduri curate și cu inimă deschisă, dornici de a se folosi de învățătura Lui de viață dătătoare. Erau printre ascultători însă și din aceia — farisei și cărturari — care urmau pe Mântuitorul cu gândul viclean de a prinde „ceva din gura lui, ca să-i aflu vreo vină” (Luca 11, 54), ca astfel să aibă un motiv de a pune mâna pe El și a-L ucide. Ba mai mult, unii dintre aceștia intrau uneori fățiș în vorbă cu Iisus, punându-I fel de fel de întrebări, care mai de care mai piezișă, doar vor obține de la El vreo mărturie pe care s-o folosească în scopurile lor ascunse și rele.

Despre o astfel de întâmplare ne vorbește și Sf. Evanghelist Luca în cap. 10, 25—37, unde se spune că „Un legiuitor s-a sculat ispitindu-l pe el (pe Iisus) și zicând: Învățătorule, ce voi face ca să moștenesc viața veșnică?”

Legiuitorul venit în fața lui Iisus, cu gândul ascuns de a-L ispiti, este un învățător de lege, care se ocupa cu tâlcuirea Legii lui Moisi. Mântuitorul, în atotștiința Sa dumnezeiască, știa acest lucru și tocmai de aceea îl întrebă: ca un învățător de lege ce ești, spune „în lege ce este scris? Cum citești?” folosind un fel de a vorbi al rabinilor. Legiuitorul cunoștea Legea Vechiului Testament, căci în răspunsul pe care îl dă Mântuitorului o rezumă astfel: „Să iubești pe Domnul Dumnezeu tău din toată inima ta și din tot sufletul tău și din toată virtutea ta și din tot cugetul tău iar pe aproapele tău ca pe tine însuși”. În porunca dragostei de Dumnezeu și de aproapele se cuprinde într-adevăr întreaga Lege și Profeții. La această poruncă a dragostei se gândea Mântuitorul când grăia mulțimilor astfel: „Toate câte voiți să vă faceți vouă oamenii, faceți și voi lor asemenea, căci aceasta este legea și proiecii” (Matei 7, 21). Mai direct ne învață acest lucru Sf. Ap. Pavel când zice: „Nimănui cu nimic nu fiți datori fără numai cu dragostea unii către alții, căci cel ce iubește pe aproapele a împlinit legea” (Rom. 13, 8). De aceea îi zice din nou Mântuitorul: „Drept ai răspuns. Fă aceasta și vei fi viu”, adică, iată omule că ști ce trebuie făcut, rămâne doar ca să și îplinești ceea ce ști, căci nu cunoscătorii Legii, ci împlinitorii ei vor intra în împărăția lui Dumnezeu.

La auzul acestor cuvinte ale Mântuitorului Iisus Hristos, legiuitorul se pare că a venit la gânduri mai bine, căci iată ce zice Evanghelia mai departe: „Iar el, vrînd să se îndrepteze pe sine, a zis către Iisus: Și cine este aproapele meu?” La această întrebare Mântuitorul, vrînd să fie bine înțeles, răspunde cu minunata parabolă a samarineanului milostiv, rostită nu departe de orașul Ierihon, curînd după întoarcerea celor 70 de învățăcei, trimiși de Domnul în misiune pe cîva timp.

Și-a zis Domnul: „Un om oarecare se pogora de la Ierusalim în Ierihon și a căzut între țîlhari, care desbrăcîndu-l și rănindu-l s-au dus lăsîndu-l abia viu”. Intre Ierusalim și Ierihon este cale cam de 6—7 ore de mers pe jos (vreo 28 km), iar drumul șerpuiește printre dealuri golașe de calcar și văi pusti pe unde furii puteau sta în voie la pîndă. Aceste locuri sînt la fel de pusti și periculoase pentru călători pînă în ziua de astăzi. Omul căzut în mîna țîlharilor pare a fi fost iudeu.

„Și după întâmplare, continuă Mântuitorul, un preot se pogora pe calea aceea și văzîndu-l pe dînsul a trecut alătura. Așijderea și un levit, fiindu-i drumul pe acolo, a venit și l-a văzut și a

trecut pe alătura”. Ierihonul era oraș preoțesc, de aceea preoți și leviți puteau fi întîlniți adesea pe aceasta cale, mergînd sau venind de la templul din Ierusalim, unde serveau săptămîna de rînd.

„Iar un samarinean, zice parabola, mergînd pe cale a ajuns la el și văzîndu-l i s-a făcut milă. Și apropiindu-se i-a legat ranele, turnînd unte-delemn și vin și punîndu-l pe dobitoacul său l-a dus la o casă de oaspeți și a purtat grijă de el. Iar a doua zi, la plecare, a scos doi dinari, i-a dat gazdei și a zis: poartă grijă de dînsul și ori ce vei mai cheltui îți voi plăti cînd mă voi întoarce”. Samarineanul, care a trecut pe cale în drum spre Ierusalim să-și vîndă probabil ceva produse, era de loc din Samaria, regiune așezată între Iudeea și Galileea. Locuitorii Samariei erau formați din iudei, rămași acasă după ce mulți dintre ei au fost duși în robia babilonică, și străini aduși și așezați de babiloneni în acele locuri. Ei aveau credința religioasă deosebită de a iudeilor: o credință iudaică mai stricată. Din această cauză erau disprețuiți și urîți de ceilalți iudei, care nici pămîntul nu voiau să li-l calce. Vinul și untelemnul erau cele mai la îndemîna leacuri ale vremii și oamenii din acele părți rar călătoreau fără ele. Cei doi dinari dați gazdei ca să îngrijească de cel rănit reprezenta plata pe două zile a unui muncitor.

După rostirea acestei parabole, Mântuitorul adaugă către legiuitor: „Care dintre aceștia trei ți se pare a fi aproapele celui căzut între țîlhari? Iar el răspunde: Cel ce a avut milă cu dînsul”. Drept încheiere, Mântuitorul îi zice din nou: „Mergi de fă și tu asemenea”.

Legiuitorul nu știuse cine este aproapele lui. Și nu fără temei, căci poporul iudeu, ca și toate popoarele din vechime, nu îndrepta dragostea sa decît către cei de un neam cu el. Așa era la început, căci cu vremea se fac în sînul poporului mari deosebiri, între bogați și săraci, drepti și păcătoși, învățați și neștiutori, între cei de sus și cei de jos. De aceea parabola aceasta are caracter de exemplu. Prin această pildă adică, Mântuitorul a vrut să arate pe înțelesul tuturor, că aproapele este cel ce știe să-și ajute semenul, ori cine ar fi acesta, ori cum l-ar chema, ori ce culoare ar avea; oricînd și oriunde. Ea oglindește pe scurt cele trei atitudini mai de seamă pe care oamenii le pot lua în viață față de semenii lor.

Prima atitudine se arată în fapta țîlharilor, care se năpustesc ca niște fiare flămînde asupra călătorului lipsit de apărare; îl jefuiesc de tot ce are asupra lui, lăsîndu-l aproape mort pe marginea drumului. Aceasta este atitudinea omului rău, fără suflet cum am mai zice, care trăiește în fărădelegi, jefuind pe semenii săi. **E omul împotriva omului.**

A doua atitudine este înfățișată de preot și de levit, care, uitînd cuvintele Domnului spuse prin gura profetului Osea: „Milă voiesc iar nu jertfă” (Osea 6, 6), trec nepăsători pe lîngă fratele lor ce zace în cale, văzîndu-și mai departe de drum. Aceștia deși erau slujitori ai Legii Vechi totuși împotriva ei s-au purtat, căci iată ce zice Domnul prin gura altui profet: „Ți s-a arătat omule, ceea ce este bun și ceea ce Dumnezeu cere de la tine: **dreptate, dragoste și milostivire**” (Miheia 6, 8). Acest fel de comportare în viață cuprinde pe oamenii care cred că pot fi bine plăcuți lui Dumnezeu, îngrijindu-se numai de ei și de treburile legate de îndeletnicirile lor, fără să le pese de nevoile celorlalți. Putem zice că aceștia sînt: **om pe lîngă om.**

A treia atitudine sau comportare față de semenii este înfățișată de samarinean, care nu vede în nefericitul jefuit și bătut de țîlhari un iudeu —

potrivnic lui deci — pe un străin, ci vede pe un om, pe fratele sau cu același chip și aceeași înfățișare ca și el, fiind în mare strîmtorare și îi vine în ajutor. El duce mila sa pînă la capăt, fără să nădăjduiască ceva de la cel ajutat, făcînd totul numai din dragoste curată de semenii și pentru mulțumirea sufletească pe care o are făcînd binele. Este comportarea pe care o putem numi scurt: **om pentru om**, fiind singura demnă de numele de om și de creștin.

De aceea, cuvintele rostite de Mântuitorul legiuitorului care venise la Dînsul: „Mergi de fă și tu asemenea”, adică mergi de fă și tu ca acest samarinean, ne sînt rostite și nouă creștinilor de astăzi. Ele condamnă pe cei ce vor să trăiască pe spinarea altora, din hoții și șarlatanii. Ele condamnă și pe cei ce trăiesc numai pentru binele propriu și nu se gîndesc la binele altuia și la binele obștesc. Ele ne îndeamnă să trăim pentru binele altora, pentru binele obștesc, să ajutăm unde e nevoie, să sprijinim tot ceea ce aduce bucurie și viață mai bună. Numai așa vom fi cu adevărat împlinitori ai poruncii: „iubește pe aproapele tău ca pe tine însuși”.

Diacon GH. PAPUC

Meditație

Iată stau în fața sfîntului altar. Domnul mă cheamă să mă împărtășesc cu sfînt Trupul și Sîngele Lui. O, suflete al meu, vezi pe Mântuitorul cum te chemă, cum așteaptă să-l primești cu iubire la tine! Gîndește-te cum s-a smerit pentru tine, ca să fie cît mai aproape de tine. El nu s-a arătat ca un Dumnezeu, ci s-a întrupat, chip de om luînd, s-a răstignit pentru tine! Iar după ce s-a înălțat la cer, vine acum sub forma pîinii și a vinului ca să între în tine, să te facă sălaș dumnezeiesc! Acum bate la ușa inimii mele și cere sălaș. Te văd Iisuse... te văd... Obosit și istovit, stai la pragul ușei mele și aștepti, pînă te las să intri.

Și totuși uneori lenea sufletească găsește multe obiecțiuni pentru întrelăsarea cuminecăturii: nevrednicia mea... greșelile zilnice... teama că merg numai din obicei, ș. a.

În acest timp Iisus așteaptă să deschid înaintea Lui ușa inimii mele, îndeamnă cu cuvinte pline de iubire; promite comori cerești și nu cere altceva decît loc de sălășluire.

Suflete al meu pînă cînd faci să aștepte pe Mântuitorul tău? Scoală-te din lenevire!

*

Iată ușa inimii mele este deschisă... vină Iisuse!

Bine știi, că îți pot oferi numai un adăpost sărăcăcios; o iesle pustie a sufletului meu!

Dar cum ai binevoit a te naște în ieslea dobitoacelor, binevoiește și vino și în întunecatului meu suflet. Este adevărat, slava cerului nu o poți vedea într-însul, dar primirea plină de iubire, pe care ți-o dau să-ți amintească de iesle.

Vino aici în adăpostul meu modest. Aici e numai iubire adîncă, devotată, aici nu te vei întîlni cu sărutul lui Iuda, ci numai cu al Magdalenei călute, aici nu este lovitură de bici, ci numai atențiune, nu este cruce, ci numai liniște, aici nu este numai marmora rece a mormîntului, ci focul inimii care Te iubește.

Vino Iisuse! Tu ești viața mea, Tu ești bucuria mea, Tu pacea mea. Tu ești stăpînul sufletului meu. Cu Tine vreau să fiu și în viața aceasta și în viața cea veșnică. Amin.

Pr. N. DEAC (Șomoștelnic)

Figuri din trecut

Grigore Pantazi

— 1824—1854 —

Profesorul seminarial și protosincol Dr. Grigore Pantazi a fost unul din cei mai bine pregătiți și mai capabili reprezentanți ai tineretului intelectual din generația revoluționară de la 1848.

Născut la Brașov în anul 1824, Grigore Pantazi și-a urmat cursul învățaturii elementare în orașul natal. Pentru studiile secundare părinții săi l-au trimis la Sibiu, unde li se părea lor că ar fi mediu mai potrivit pentru studii temeinice. După terminarea studiilor secundare în Sibiu se- tea lui de carte l-a îndrumat spre Universitatea din Pesta. După aprofundarea științelor filozofice și juridice, această Universitate vestită l-a împo- dicit cu titlul de **Doctor în filozofie**.

În anul 1846, deci la vîrstă încă destul de tî- nără, a plecat la Viena spre a-și completa stu- diile universitare urmînd cursuri de teologie. În cursul anului 1848 tînarul episcop Andrei, avînd prilej să cunoască pe eminentul tînar Grigore Pantazi, i-a oferit postul de secretar personal al său, precum și o catedră la Institutul teologic- pedagogic din Sibiu, pe care chiar de atunci în- cepuse a-l organiza pe temeuri moderne.

Probabil chiar la sfatul și îndemnul prevă- zătorului Episcop, tînarul Grigore s-a simțit în- duplecat să îmbrace haina călugărească tocmai în vîrstă de 25 de ani, cum procedase și fiul A- nastasiei la anul 1833, cînd și-a schimbat numele de botez Anastasiu cu cel călugăresc: Andrei. Călugărul Grigore la 1851 a fost înaintat la treapta de **protosincol**, oferindu-i-se un loc de a- sesor consistorial, precum și postul de adminis- trator al protopopiatului Sibiu I, devenit mai tîr- ziu **protopopiatul Săliște**.

Toți cei ce au avut ocazie să-i cunoască fa- cultățile intelectuale și morale, se credeau în drept să lege cele mai mari speranțe de viitoarea activitate a lui Grigore Pantazi. Le-ar fi înde- plinit fără îndoială cu prisosință, talentatul și lu- minatul călugăr, dacă o boală neiertătoare nu i-ar fi curmat atît de repede firul credincioasei și devotatei sale activități în via Domnului.

Înainte de a-și fi dat obștescul sfîrșit (în noi- embrie 1854, deci la vîrsta de 30 de ani) a dă- ruit spre folosul și trebuința Seminarului din Si- biu „**biblioteca sa compusă din cărți alese**”... Ce- remonialul înmormîntării, în ziua de marți 30 noiembrie 1854, s-a încheiat cu panegiricul rostit de colegul său **Ioan Hannia**, profesor de teologie și succesor al lui Pantazi la cîrma menționatului protopopiat.

În tot cursul acestui ceremonial — scria ra- portorul Telegrafului Român în numărul din 1 de- cembrie 1854 — nimic n-a făcut impresiune în inimile celor de față ca **lacrămile fierbinți și a- devărate**, pe care le-a vărsat Episcopul Andrei pe sicriul răposatului, cînd l-a ridicat de acasă și cînd i s-a dat în Biserică sărutarea cea mai de pe urmă... Lacrimile vlădicești „împreunate cu ale poporului, au arătat cît a fost de scumpă viața răposatului”.

Cel ce a vărsat aceste mișcătoare lacrimi, is- vorîte din sincera duiosie a unui suflet de adevă- rat părinte iubitor, a ținut să eternizeze memoria distinsului său colaborator tînar, într-un mod unic, pînă în timpul de față în istoria noastră bi- sericească: printr-un monument închinat proto- sincelui Pantazi, la începutul anului 1855, dă-

ruind 2000 floreni (de argint) pentru o funda- țiune ale cărei interese anuale urmau să fie capi- talizate pînă în anul 1955, iar de atunci înainte folosite pentru ajutorarea preoților ortodocși din Transilvania.

În circulara consistorială cu numărul 36 din 1855 aducînd această hotărîre însemnată la cu- noștința clerului și poporului drept credincios, fondatorul înțelegea să scrie următoarele cuvinte elogioase despre personalitatea decedatului Gri- gore Pantazi: „El a fost frumos la chip, copt la minte, înțelept în știință, bun și compătitor cu inima... Sîrguința dînsului în citirea cărților, conversația dînsului cu bărbați aleși, năzuința dînsului către cuprinderea învățăturilor și sfa- turilor mele, i-au adus lui un sbor așa de puter- nic în toate, încît renumele lui a pătruns pînă și la societăți mai înalte. Așa a sporit **fiul meu Gri- gore** în frica lui Dumnezeu, în înmulțirea științelor și cunoștințelor sale, precum și în stăruința cea neobosită de a împlini chemarea sa. De aceea l-am numit **secretarul meu**, de care post era el vrednic în cel mai adevărat înțeles al acestui cuvînt... Lucrările lui scripturistice din arhivul nostru sînt atîtea dovezi pentru toate veacurile despre această a mea mărturisire”... Iar în me- moriile sale ținea să sublinieze același Andrei cu privire la destonia și agerimea lui Grigore Pan- tazi cuvinte memorabile ca acestea: „El a fost **mina mea dreaptă**, el pătrundea cu **agerimea pri- ceperii sale** în fondul ideilor mele și știa să le pună pe hîrtie **întocmai** precum mi le gîndeam eu acelea. **Pentru această mare și ireparabilă pa- gubă am fost și sînt întristat pînă la moarte**”.

Aceste mărturisiri au darul de a prezenta într-o lumină atît de vie și deosebit de simpatîcă, de o parte **generozitatea** neîntrecutului părinte sufletesc — cîrmuitor de oameni și de vremi, cum a fost nemuritorul Andrei, — iar de altă parte **talentul excepțional al iubitului său fiu Grigore**.

Prin donațiuni benevole a sporit an de an capitalul „**Fundațiunii Pantazi**” întocmai cum sporise odinioară pumnul de făină și untdelemn al credincioasei femei din Sarepta Sidonului. În **Enciclopedia Romînă**, tomul III, tipărit de Dr. Cornel Diaconovici în Sibiu la anul 1904, se pot găsi următoarele informațiuni precise: „În me- moria lui Pantazi a creiat Șaguna „**Fondul Pan- tazian**” cu suma de **2000 floreni**. Prin testamentul său el a mai lăsat la acest fond încă **25.000 flo- reni**. La anul 1900 starea fondului era de **307.603 coroane aur și 35 fileri**”. După obiceiul timpului întreagă suma aceasta fusese investită în acții și depuneri bancare. Dacă ar fi rămas așa „**Fundațiunea Pantazi**” s-ar fi periclitat total în vârtejul frecventelor crize financiare dintre întiul și al doilea război mondial.

Este meritul de necontestat al fostului asesor consistorial **Nicolae Ivan**, — Episcopul de mai tîrziu al Feleacului, Vadului și Clujului, — de a fi reușit să determine pe Mitropolitul **Ioan Me- țianu** a consimți să fie investit întreg capitalul „**Fundației Pantazi**” în cel mai impunător imobil din centrul Sibiului: **Palatul Haberman** și clădi- rea **Hotelului Bulevard**.

În felul acesta amintirea profesorului Gr. Pantazi și a vlădicului, ce a înființat Fundațiu- nea, rămîne neștearsă în sufletul ortodocșilor creștini.

Bindecuvîntarea
Bisericii din Hamba

Din încredințarea I. P. S. Mitropolit Nicolae, Duminică în 14 septembrie — ziua Sf. Cruci — a. c., a avut loc bindecuvîntarea bisericii parohiale din satul Hamba, protopopiatul Sibiului, prin P. S. Arhiepiscopul Teodor de la Centrul Arhiepisco- pesc.

Parohia Hamba — în trecut frămîntată ani de zile de lupte confesionale, azi, în urma actu- lui de unificare a Bisericii ardelenne, — și-a re- găsit liniștea și pacea mult dorită. Credincioșii de aici, conduși duhovnicește de tînarul și vred- nicul lor păstor Silvestru Popoviciu cu ajutorul neprecupețit al Consiliului parohial, au jertfit cu drag pentru împodobirea sfîntului lor locaș de închinare. Prin munca și jertfelnicia tuturor, s-a reușit ca bisericuța de aici — în dimineața bine- cuvîntării, să strălucească de curățenie nu numai pe dinafară, ci mai ales în interior, fiind zugră- vită cu mult gust, spre bucuria și mulțumirea credincioșilor.

La actul de bindecuvîntare P. S. Arhiepiscopul Teodor a fost însoțit de P. C. Prot. Ioan Vlad, consilier arhiepiscopesc, P. C. Dumitru Ciuchen- dea, protopop, P. Cuv. Anatolie Scurtu de la Ca- tedrala Mitropolitană și C. diacon Vasile Gîrlu.

La ora 10 a. m. P. S. Teodor a fost întîm- pinat de credincioși și reprezentanți ai Consiliu- lui parohial la intrarea în parohie, iar consilierul Canciu Nicolae, prim episcop, a oferit P. S. Sale — după obiceiul din străbuni: pîine și sare, pre- cum și 2 splendide buchete de flori pentru P. S. Sa și P. C. Sa consilier Vlad Ioan.

În fața bisericii parohiale se aflau credin- cioșii în frunte cu parohul local, întîmpinîndu- l pe P. S. Sa cu toată căldura printr-un cuvînt ocazional rostit de P. C. Prot. Ciuchendea. A răspuns P. S. Sa, exprimîndu-și bucuria că poate aduce bindecuvîntarea sa arhierescă, în numele și din încredințarea I. P. S. Mitropolit Nicolae, tuturor fiilor acestei parohii, azi una în credința strămoșească. Serviciul divin a început cu sfinți- rea apei, apoi în dangăt de clopot s-a înconjurat biserica fiind stropită cu sînta aghiazmă, după care a început Sf. Liturghie arhierescă, ascu- tată cu multă evlavie.

La sfîrșit P. S. Arhiepiscopul Teodor a vorbit cre- dincioșilor îndemnîndu-i la rugăciune, fapte bune, iubire întreolaltă, împlinirea datoriilor față de Biserică și Patrie și sprijinirea luptei pentru pace.

A mulțumit pentru cuvîntul de învățătură, în numele credincioșilor din parohie, Cuc. Pă- rinte Silvestru Popoviciu. După aceasta s-a servit la casa parohială o agapă. În după amiaza ace- leiași zile P. S. Sa Arhiepiscopul Teodor cu însoțitorii săi s-a reîntors la Sibiu, dînd slavă bunului Dumnezeu pentru toată lucrarea săvîrșită în a- ceastă parohie.

ASISTENT

Grigore Pantazi a fost un suflet ales, o minte luminată care în scurta lui viață a strălucit ca un luceafăr pe cerul Bisericii ortodoxe din Ar- deal. Viața lui e ca o făclie, care ne luminează pașii pe calea slujirii și muncii pentru Biserică și pentru binele poporului.

I. L.